

УДК 351

DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-4\(76\)-9](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-4(76)-9)

Ганна КУЗЬМЕНКО

PhD в галузі публічного управління та адміністрування, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування, ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»,
anna-kuzmenko96@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0672-7633

Андрій ТЕЛЕНДІЙ

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування,
ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», telenandrew@gmail.com

ORCID: 0009-0007-7436-7373

ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ВІДБУДОВІ ЗРУЙНОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

У запропонованій статті досліджено роль і значення публічно-приватного партнерства у процесі відбудови зруйнованих територій в Україні, які постраждали внаслідок військових конфліктів. Автором зазначено, що війна, яка розпочалася на сході України у 2014 році, та повномасштабне вторгнення Росії 24 лютого 2022 року спричинили значні руйнування інфраструктури та житлового фонду, створивши критичні соціально-економічні виклики для українського суспільства. У таких умовах PPP стає ключовим інструментом для забезпечення ефективного та швидкого відновлення зруйнованих регіонів.

Автор статті підкреслює, що публічно-приватне партнерство дозволяє залучити додаткові фінансові ресурси та технологічну експертизу приватного сектора, що є критично важливим в умовах обмежених державних бюджетів. PPP сприяє покращенню координації зусиль між державними органами, місцевими громадами та приватними компаніями, що забезпечує більш узгоджене і оперативне виконання відновлювальних проєктів. Це особливо важливо для відновлення критичної інфраструктури, такої як дороги, мости, енергетичні системи, житлові будинки, школи та лікарні.

У статті також розглянуто ключові моделі PPP, які можуть бути застосовані у відбудові зруйнованих територій України. Серед них виділяються моделі «Build-Operate-Transfer», «Public-Private Innovation Hubs» та «Revenue-Share Partnerships». Автор статті підкреслює важливість інноваційного підходу до відбудови, який включає не лише відновлення зруйнованих об'єктів, але й їх модернізацію відповідно до сучасних стандартів і потреб сталого розвитку. Публічно-приватне партнерство відіграє ключову роль у впровадженні новітніх технологій, що підвищує ефективність та якість відновлювальних робіт.

Загалом, стаття демонструє, що публічно-приватне партнерство є потужним інструментом для подолання викликів відбудови зруйнованих територій в Україні. Співпраця між державою та приватним сектором дозволяє не лише забезпечити фінансування та управління проєктами, але й сприяє розвитку інновацій та сталому економічному зростанню.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, відбудова інфраструктури, інноваційні моделі, приватні інвестиції, координація зусиль сталий розвиток, війна в Україні.

Hanna Kuzmenko, Andrii Telendii. INNOVATIVE MODELS OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN THE RECONSTRUCTION OF DESTROYED TERRITORIES: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES

The proposed article examines the role and significance of public-private partnership in the process of reconstruction of destroyed territories in Ukraine, which suffered as a result of military conflicts. The author states that the war that began in eastern Ukraine in 2014 and the full-scale invasion of Russia on February 24, 2022 caused significant destruction of infrastructure and housing stock, creating critical socio-economic challenges for Ukrainian society. In such conditions, PPP becomes a key tool for ensuring effective and rapid recovery of devastated regions.

The author of the article emphasizes that public-private partnership allows to attract additional financial resources and technological expertise of the private sector, which is critically important in the conditions of limited state budgets. The PPP helps to improve the coordination of efforts between government agencies, local communities and private companies, which ensures a more coordinated and prompt implementation of rehabilitation projects. This is especially important for the rehabilitation of critical infrastructure such as roads, bridges, energy systems, residential buildings, schools and hospitals.

The article also discusses the key PPP models that can be used in the reconstruction of the destroyed territories of Ukraine. Among them, the «Build-Operate-Transfer», «Public-Private Innovation Hubs» and «Revenue-Share Partnerships» models stand out. The author of the article emphasizes the importance of an innovative approach to reconstruction, which includes not only the restoration of destroyed objects, but also their modernization in

accordance with modern standards and the needs of sustainable development. Public-private partnership plays a key role in the implementation of the latest technologies, which increases the efficiency and quality of restoration works.

In general, the article demonstrates that public-private partnership is a powerful tool for overcoming the challenges of rebuilding destroyed territories in Ukraine. Cooperation between the state and the private sector allows not only to secure financing and project management, but also to promote innovation and sustainable economic growth.

Key words: *public-private partnership, infrastructure reconstruction, innovative models, private investments, coordination of efforts, sustainable development, war in Ukraine.*

Постановка проблеми. Військові конфлікти в Україні, зокрема початок війни на сході у 2014 році та повномасштабне вторгнення Росії 24 лютого 2022 року, спричинили масштабні руйнування інфраструктури та житлового фонду в багатьох регіонах країни. Втрата критичних об'єктів, таких як дороги, мости, енергетичні системи, школи та лікарні, створила серйозні соціально-економічні виклики для українського суспільства. Необхідність швидкої та ефективної відбудови постраждалих територій стала одним з пріоритетних завдань для українського уряду. У той же час обмеженість фінансових ресурсів та складність координації зусиль різних зацікавлених сторін потребують нових підходів до управління процесом відновлення. У цьому контексті публічно-приватне партнерство виступає як один з потенційних механізмів для залучення додаткових ресурсів і підвищення ефективності відновлювальних проєктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що публічно-приватне партнерство є критично важливим інструментом у процесі відбудови зруйнованих територій. Вчені, зокрема В. Костецький, М. Крупка, К. Маслов, Є. Матвіїшин, Ю. Мех, В. Савченко, О. Скрипнюк, С. Стойка, В. Стойка та інші, підкреслюють значущість ППП у залученні додаткових фінансових ресурсів, що є життєво необхідним в умовах обмежених державних бюджетів. Ці дослідження демонструють, як приватні інвестори можуть забезпечити не тільки фінансування, але й технологічну експертизу, необхідну для ефективного відновлення критичної інфраструктури. Додатково, публікації звертають увагу на потенціал ППП у стимулюванні інновацій і впровадженні новітніх технологій, що можуть значно підвищити якість та швидкість відновлювальних робіт. Інноваційні моделі ППП створюють нові можливості для залучення ресурсів і оптимізації процесів відбудови, роблячи їх більш гнучкими та ефективними.

Метою статті є дослідження ролі інноваційних моделей публічно-приватного партнерства у відбудові зруйнованих територій в Україні.

Виклад основного матеріалу. Військові конфлікти завжди мають катастрофічні наслідки для цивільної інфраструктури, житлового фонду та економіки загалом. Вони призводять до руйнування міст, сіл і критично важливих об'єктів, таких як лікарні, школи, дороги та мости. Окрім фізичних руйнувань, війна спричиняє масове переміщення людей, що підсилює соціально-економічні виклики. Війна, яку Росія розпочала на сході України у 2014 році, завдала значних збитків інфраструктурі та житловому фонду в регіоні, створюючи серйозні проблеми для місцевих громад. Проте 24 лютого 2022 року Росія розширила свою агресію, здійснивши повномасштабне вторгнення на всю територію України. Цей новий етап конфлікту призвів до масових руйнувань у багатьох областях, включаючи важливі економічні, соціальні та транспортні об'єкти. Внаслідок цих дій відновлення зруйнованих регіонів стало першочерговим завданням для української держави, що потребує комплексного підходу та залучення значних ресурсів для забезпечення сталого розвитку і повернення до нормального життя.

Важливо зауважити, що у контексті таких масштабних руйнувань традиційні підходи до відновлення часто є недостатніми. Обмеженість державних ресурсів, що включає фінансові, технічні та людські ресурси, ускладнює швидке та ефективне відновлення постраждалих територій. Державні бюджети не можуть повністю покрити всі витрати на відбудову, що вимагає пошуку альтернативних джерел фінансування та нових методів управління. У таких умовах публічно-приватне партнерство (далі – ППП) виступає як життєздатний та необхідний механізм, який дозволяє залучити додаткові ресурси та експертизу приватного сектору [7, с. 79–88].

Публічно-приватне партнерство забезпечує ефективну платформу для співпраці між державою та приватним сектором у процесі відбудови. ППП дозволяє об'єднати фінансові ресурси, технологічні рішення та управлінські навички приватних компаній з нормативними, регуляторними та координаційними можливостями держави. Це співробітництво

може значно прискорити процес відновлення, забезпечити якість та стійкість відбудови, а також зменшити фінансовий тягар на державний бюджет. Завдяки PPP, можна ефективніше розподілити ризики та відповідальність між партнерами, що підвищує загальну результативність проєктів відновлення [5, с. 224–231].

На прикладі України, де руйнування охоплюють великі території та вимагають швидкого і масштабного втручання, PPP стає не лише вибором, але й необхідністю. Уряду потрібні швидкі та ефективні рішення для відновлення критичної інфраструктури та житлових районів. У цьому контексті, співпраця з приватним сектором, включаючи національні та міжнародні компанії, є ключовим фактором успіху. Приватні компанії можуть внести свій вклад у вигляді інвестицій, новітніх технологій та інноваційних підходів до відбудови, що сприятиме швидшому поверненню постраждалих регіонів до нормального життя.

Принагідно відмітити, що PPP вимагає ретельного планування, чіткого визначення ролей та відповідальності кожної сторони, а також ефективного управління проєктами. Забезпечення прозорості, підзвітності та громадського контролю є критично важливими для успішної реалізації PPP. В умовах кризи ці аспекти набувають ще більшої ваги, адже будь-які помилки або зловживання можуть мати серйозні наслідки для постраждалих громад [3, с. 104–107]. Так, можна сказати, що PPP представляє собою потужний інструмент для відбудови зруйнованих територій в Україні. Воно дозволяє швидко мобілізувати необхідні ресурси, підвищити ефективність та стійкість відновлювальних проєктів.

Однак, попри потенціал PPP у сприянні швидкому та ефективному відновленню, Україна стикається з рядом суттєвих викликів у процесі відбудови зруйнованих територій. Ці виклики є комплексними і вимагають ретельного планування та співпраці між державним і приватним секторами. Основні проблеми включають не лише величезний масштаб руйнувань, але й обмеженість фінансових ресурсів, складність координації різних зацікавлених сторін та необхідність забезпечення безпеки під час відбудови. Вирішення цих проблем потребує інноваційних підходів та гнучких стратегій, які PPP може забезпечити.

Не можна проігнорувати той момент, що один із найбільших викликів для України – це масштабність руйнувань, спричинених війною. Багато міст, таких як Маріуполь, Херсон, Харків, Чернігів, Ірпінь, Буча

та інші, зазнали значного знищення. Інфраструктура, яка підтримує життя цих громад, включаючи житлові будинки, дороги, мости, школи та лікарні, була серйозно пошкоджена або повністю зруйнована. Відновлення таких об'єктів не тільки вимагає значних фінансових інвестицій, але й часу, планування та зусиль, щоб не просто відбудувати те, що було втрачено, а й модернізувати його відповідно до сучасних стандартів і потреб сталого розвитку. Це завдання ускладнюється потребою забезпечити оперативне відновлення базових функцій міст, таких як водопостачання, електропостачання та транспорт, що є критично важливими для повернення до нормального життя.

При цьому не слід забувати про те, що фінансова обмеженість є ще одним серйозним викликом у процесі відбудови. Державні бюджети часто не можуть покрити всі витрати, пов'язані з відновленням масштабних руйнувань. Витрати на відбудову інфраструктури, надання гуманітарної допомоги, підтримку внутрішньо переміщених осіб та стимулювання економічного зростання перевищують можливості державного фінансування. У цьому контексті залучення приватних інвесторів стає не тільки бажаним, але й необхідним. PPP може забезпечити альтернативні джерела фінансування, залучаючи приватний капітал для реалізації відновлювальних проєктів [2, с. 35–49]. Це дозволяє не тільки розподілити фінансовий тягар, але й використати приватний досвід і ефективність в управлінні проєктами, що може прискорити процес відбудови.

Додатково, варто звернути увагу на координацію між урядом, місцевими органами влади та приватними компаніями, яка є критично важливою, але водночас складною. Різні зацікавлені сторони мають різні пріоритети та підходи до реалізації проєктів. Державні органи часто фокусуються на соціальних аспектах та довгострокових стратегічних цілях, тоді як приватні компанії орієнтовані на економічну ефективність та короткострокову рентабельність. Ця різниця може створювати конфлікти та затримки у прийнятті рішень, що уповільнює процес відновлення. Ефективне управління проєктами PPP вимагає чіткого визначення ролей і відповідальності кожної сторони, а також створення механізмів для спільного прийняття рішень та вирішення конфліктів.

Особливу увагу слід приділити безпеці, яка є ще одним важливим аспектом у процесі відбудови зруйнованих територій. Військові дії продовжуються в деяких регіонах, що

створює постійну загрозу для робітників та інфраструктури. Безпека під час будівельних та відновлювальних робіт є критичною, щоб захистити життя людей та запобігти додатковим руйнуванням [5, с. 224–231]. Це також означає, що проєкти відновлення повинні бути гнучкими та здатними адаптуватися до змінних умов безпеки. PPP може допомогти в цьому, забезпечуючи доступ до ресурсів та технологій, які можуть підвищити безпеку на будівельних майданчиках і забезпечити більш стійкі рішення для відновлення. Для кращого розуміння цих викликів та ролі PPP у їх подоланні, доцільно розглянути ключові проблеми та відповідні рішення у таблиці 1, яка наведена нижче.

Доцільно наголосити на тому, що успішне вирішення викликів відбудови зруйнованих територій вимагає комплексного підходу та використання інноваційних моделей публічно-приватного партнерства, які дозволяють максимально ефективно використовувати ресурси та забезпечити стійке відновлення. Так, принагідно звернути увагу на модель «Build-Operate-Transfer» (далі – BOT), яка є однією з найефективніших для великих інфраструктурних проєктів. Вона дозволяє швидко мобілізувати ресурси приватного сектора для відновлення стратегічно важливих об'єктів, таких як мости, дороги та енергетичні об'єкти. Приватні компанії фінансують будівництво, експлуатують об'єкт протягом певного періоду часу, а потім передають його у власність держави. Це знижує навантаження на державний бюджет на початковому етапі та залучає експертизу приватного сектора, яка часто може забезпечити більш ефективне управління та обслуговування об'єкта [6, с. 45–53]. В українських реаліях це може бути особливо корисним для відновлення

транспортних коридорів, енергетичної інфраструктури або великих промислових об'єктів, які мають критичне значення для національної економіки.

BOT-модель допомагає зменшити фінансовий тягар на державу, оскільки приватні інвестори забезпечують початкове фінансування проєкту. Це дозволяє державі використовувати наявні кошти для інших критичних потреб, таких як гуманітарна допомога або соціальна підтримка населення. Крім того, оскільки приватні компанії керують об'єктом протягом певного часу, вони мають стимул підтримувати високу якість та ефективність управління, що зменшує витрати на довгострокове обслуговування. Важливо зазначити, що BOT-модель вимагає чіткого контрактного управління та визначення ролей і відповідальності кожної сторони [6, с. 45–53]. Це сприяє кращій координації між державними органами та приватними партнерами, зменшуючи бюрократичні перепони та конфлікти. Чіткі контрактні умови та механізми вирішення спорів допомагають забезпечити успішну реалізацію проєктів, навіть у складних умовах, таких як постконфліктні регіони.

В умовах війни або постконфліктного відновлення, безпека є критично важливою. Приватні компанії, залучені до проєктів BOT, часто мають доступ до передових технологій безпеки та управління ризиками, що може значно підвищити рівень безпеки на будівельних майданчиках. Це дозволяє продовжувати роботи навіть у нестабільних умовах, забезпечуючи необхідний рівень захисту для робітників та обладнання.

Заслужує на увагу також, «Public-Private Innovation Hubs», які представляють собою спільні інноваційні центри, що об'єднують зусилля держави та приватного сектора для

Таблиця 1

Ключові виклики відбудови зруйнованих територій в Україні та роль публічно-приватного партнерства у їх подоланні

№	Виклик	Опис	Роль PPP
1	Масштабність руйнувань	Значні руйнування міст та інфраструктури в багатьох регіонах.	Залучення приватного капіталу та експертизи для швидкого відновлення і модернізації.
2	Обмеженість фінансових ресурсів	Державний бюджет не покриває всі витрати на відновлення.	Приватні інвестиції зменшують фінансовий тягар на державу та прискорюють відновлення.
3	Складність координації зусиль	Важка координація між урядом, місцевими органами та приватними компаніями.	PPP сприяє чіткому розподілу ролей і ефективному управлінню проєктами.
4	Необхідність забезпечення безпеки	Безпека робітників та інфраструктури під загрозою через військові дії.	Приватний сектор може забезпечити новітні технології для підвищення безпеки на будівельних майданчиках.

Розробка автора.

розробки нових технологій та рішень, спрямованих на відбудову та модернізацію інфраструктури. У контексті відбудови зруйнованих територій, ці хаби можуть стати джерелом новітніх методів і технологій, які забезпечать більш ефективне та швидке відновлення. Наприклад, використання сучасних будівельних матеріалів і технологій, розроблених у таких центрах, може значно зменшити час та витрати на відбудову житлових будинків та комунальних об'єктів. Інноваційні хаби можуть залучати фінансування з різних джерел, включаючи державні гранти, приватні інвестиції та міжнародні програми підтримки [1, с. 89]. Це зменшує фінансовий тиск на державу і дозволяє залучити додаткові ресурси для розробки та впровадження нових рішень.

Крім того, інноваційні рішення, розроблені у таких хабах, можуть знижувати загальні витрати на відбудову за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів та оптимізації процесів. Створення інноваційних хабів сприяє кращій координації між різними учасниками процесу відбудови. Ці центри функціонують як платформи для обміну знаннями і співпраці між державними органами, приватними компаніями та науковими установами. Це зменшує ризики непорозумінь і конфліктів, забезпечуючи спільну роботу над вирішенням актуальних проблем. Інноваційні технології, розроблені в таких хабах, можуть також бути спрямовані на підвищення безпеки в процесі відбудови. Наприклад, використання передових методів оцінки ризиків або нових систем безпеки на будівельних майданчиках може значно знизити небезпеку для працівників та жителів у зонах, де ведуться відновлювальні роботи.

Принагідно загострити свою увагу також на модель «Revenue-Share Partnerships», яка передбачає, що приватні інвестори фінансують відбудову об'єктів, які генерують стабільні доходи, таких як комунальні послуги або транспортні системи. Приватний партнер вкладає кошти у відновлення або модернізацію об'єктів і отримує частину доходів від їх експлуатації. Це дозволяє швидко відновити критично важливу інфраструктуру, забезпечуючи безперервне надання послуг населенню. Оскільки приватний сектор вкладає власні кошти у проєкт, держава може уникнути значних початкових витрат. Дохід, отриманий від експлуатації об'єктів, частково або повністю повертається приватним партнерам, що стимулює їх до інвестування у відбудову [4, с. 29–41]. Це дозволяє державі зосередити ресурси на інших сферах, які потребують негайної уваги.

Слід зауважити, що «Revenue-Share Partnerships» вимагають чітко визначених угод щодо розподілу доходів та управління об'єктами. Це сприяє кращій координації між державою та приватним сектором, забезпечуючи прозорість та підзвітність у процесах управління доходами та витратами. Такий підхід зменшує ризики конфліктів і забезпечує стабільне функціонування об'єктів. Приватні інвестори зацікавлені у підтриманні високих стандартів безпеки для захисту своїх інвестицій [4, с. 29–41]. Це включає впровадження сучасних систем безпеки та управління ризиками, що дозволяє забезпечити надійну експлуатацію відновлених об'єктів навіть у складних умовах.

В цілому, інноваційні моделі публічно-приватного партнерства відкривають широкі можливості для ефективного подолання викликів відбудови зруйнованих територій в Україні. Вищезазначені моделі дозволяють мобілізувати додаткові ресурси, зменшити фінансовий тягар на державу, забезпечити ефективну координацію зусиль та підвищити безпеку в процесі відновлення. Співпраця між державою та приватним сектором може стати ключовим фактором успіху у забезпеченні стійкого відновлення та розвитку України в постконфліктний період. Нижче представлена таблиця 2, яка детально розглядає ці моделі та їхню роль у відбудові, показуючи, як кожна з них може сприяти вирішенню конкретних проблем.

З огляду на наведені моделі, стає зрозумілим, що публічно-приватне партнерство має потужний потенціал для підтримки відновлення України. Цей підхід дозволяє не лише залучити необхідні фінансові ресурси, але й використовувати передові технології та експертизу приватного сектора. Неможливо не зазначити, що відбудова зруйнованих територій в Україні відкриває значні можливості для розвитку публічно-приватного партнерства. Цей підхід може суттєво змінити ландшафт економічного і соціального відновлення країни, забезпечуючи фінансову підтримку, технологічні інновації та зміцнення довіри між державою та приватним сектором. Однією з головних переваг ППП є можливість залучення приватних інвестицій, що може значно знизити фінансовий тягар на державний бюджет. В умовах, коли державні фінанси обмежені і значні кошти потрібні на соціальні програми, оборону та інші критичні потреби, приватний капітал може стати ключовим ресурсом для фінансування відбудови.

Приватні компанії можуть інвестувати у відновлення житлових комплексів, торгових

Таблиця 2

Інноваційні моделі публічно-приватного партнерства та їх роль у відбудові зруйнованих територій в Україні

№	Модель ППП	Опис	Роль у відбудові	Безпека
1	Build-Operate-Transfer	Приватний партнер фінансує, будує та керує об'єктом протягом певного часу, потім передає його державі.	Забезпечує швидку мобілізацію ресурсів для відновлення важливих об'єктів, знижуючи навантаження на державний бюджет.	Приватні компанії впроваджують сучасні технології безпеки, що підвищує захист робітників та обладнання.
2	Public-Private Innovation Hubs	Спільні інноваційні центри для розробки нових технологій і рішень у відбудові та модернізації інфраструктури.	Сприяє розробці інноваційних рішень та технологій для ефективної відбудови, залучає різні джерела фінансування.	Інноваційні рішення можуть підвищити безпеку на будівельних майданчиках та забезпечити ефективне управління ризиками.
3	Revenue-Share Partnerships	Приватні інвестори фінансують відновлення об'єктів, які генерують доходи, і отримують частку доходів від їх експлуатації.	Дозволяє швидко відновити критичну інфраструктуру без значних початкових витрат для держави, забезпечує прозорість у розподілі доходів.	Високі стандарти безпеки підтримуються для захисту інвестицій, включаючи сучасні системи управління ризиками.

Розробка автора.

центрів, комунальних послуг та іншої важливої інфраструктури. Це не тільки забезпечує необхідні кошти для відновлення, але й створює нові робочі місця, що стимулює економічний розвиток у постраждалих регіонах. Наприклад, будівництво нових житлових комплексів або торгових центрів може не лише відновити зруйновані об'єкти, але й сприяти розвитку місцевих економік через створення робочих місць у будівництві, обслуговуванні та роздрібній торгівлі [7, с. 79–88]. Це, у свою чергу, підвищує доходи місцевих громад і сприяє їх економічній стабільності.

Окрім того, приватний сектор відомий своєю здатністю впроваджувати інноваційні підходи та новітні технології. В умовах відбудови, коли необхідно швидко і ефективно відновлювати інфраструктуру, інноваційні рішення приватних компаній можуть стати вирішальним фактором успіху. Додатково, інновації можуть включати використання нових будівельних матеріалів, які є більш стійкими і ефективними, застосування сучасних технологій управління проектами, а також впровадження «розумних» рішень у міську інфраструктуру. Наприклад, технології «розумного міста» можуть забезпечити більш ефективне управління енергоресурсами, транспортними системами та комунальними послугами, що знижує витрати і підвищує якість життя мешканців [1, с. 146]. Інвестиції в екологічно чисті технології можуть також допомогти зменшити вплив на довкілля і сприяти сталому розвитку регіонів.

Також важливо враховувати те, що публічно-приватне партнерство сприяє підвищенню довіри між державою та приватним сектором. У процесі співпраці обидві сторони можуть краще розуміти потреби і можливості одна одної, що сприяє ефективнішому вирішенню проблем та реалізації спільних проєктів. Налагодження довгострокових партнерських відносин допомагає створити стабільне середовище для інвестицій і розвитку. Приватний сектор, відчувачи підтримку з боку держави, буде більш схильний до інвестування у масштабні проєкти відновлення. Це також сприяє підвищенню прозорості та підзвітності у процесах управління, що важливо для запобігання корупції та забезпечення ефективного використання ресурсів.

При цьому не слід забувати про те, що ППП може відігравати ключову роль у відновленні та розвитку соціальної інфраструктури, такої як школи, лікарні та культурні центри. Приватні компанії можуть інвестувати у будівництво та управління такими об'єктами, забезпечуючи високі стандарти якості та доступності послуг. Це не тільки покращує умови життя для населення, але й підвищує загальний рівень соціального благополуччя. Наприклад, приватний сектор може взяти участь у будівництві нових навчальних закладів або медичних центрів, використовуючи сучасні технології та підходи до управління. Це дозволяє забезпечити швидке і ефективне відновлення соціальної інфраструктури, яка є критично важливою для відновлення нормального життя у постраждалих регіонах.

Відбудова зруйнованих територій в Україні також відкриває можливості для залучення міжнародних інвесторів. ППП може служити платформою для інтеграції міжнародних фінансових і технологічних ресурсів у процес відновлення. Інтерес міжнародних компаній до участі у таких проєктах може бути мотивований як потенційною рентабельністю інвестицій, так і прагненням до участі у глобальних гуманітарних ініціативах. Наприклад, міжнародні фінансові інституції, такі як Світовий банк або Європейський банк реконструкції та розвитку, можуть надавати кредити або гранти для підтримки проєктів ППП [7, с. 79–88]. Це дозволяє залучити додаткові кошти і підвищити рівень технологічної та управлінської експертизи у відновлювальних проєктах.

Підсумовуючи, можна констатувати, що публічно-приватне партнерство є потужним інструментом для відбудови та розвитку України в умовах післявоєнної відбудови. Воно відкриває широкі можливості для зниження фінансового тиску на державний бюджет, впровадження інноваційних технологій, підвищення довіри між державою та приватним сектором, розвитку соціальної інфраструктури та залучення міжнародних інвесторів. Співпраця між державою та приватним сектором може значно прискорити процес відновлення і забезпечити стійкий розвиток на майбутнє, сприяючи економічному зростанню та покращенню якості життя для населення постраждалих регіонів.

Висновки та пропозиції. Отож, інноваційні моделі публічно-приватного партнерства відкривають широкі можливості

для ефективного подолання викликів відбудови зруйнованих територій в Україні. Вони забезпечують необхідну фінансову підтримку, дозволяючи залучити додаткові ресурси приватного сектору, що є критично важливим в умовах обмеженості державних бюджетів. Моделі, такі як «Build-Operate-Transfer», «Public-Private Innovation Hubs» та «Revenue-Share Partnerships», сприяють швидкій мобілізації ресурсів, впровадженню новітніх технологій і покращенню координації зусиль між державою та приватними компаніями. Це дозволяє не лише відновити зруйновану інфраструктуру, але й стимулює економічне зростання та соціальний розвиток у постраждалих регіонах. Для максимального використання потенціалу ППП в Україні, варто розробити чіткі правові та нормативні рамки, які підтримуватимуть реалізацію таких проєктів. Необхідно також стимулювати активну співпрацю між урядом, місцевими громадами та приватним сектором, що дозволить ефективніше розподіляти ролі та відповідальність. Залучення міжнародних інвесторів і донорів може значно підвищити рівень фінансування та технологічної підтримки, необхідної для успішного відновлення. Забезпечення прозорості та підзвітності у процесі управління проєктами ППП є ключовим для зменшення ризиків корупції та забезпечення довіри між партнерами. Загалом, ППП може стати важливим інструментом у відбудові України, допомагаючи подолати наслідки війни та створити стійку основу для майбутнього розвитку.

Література:

1. Інноваційні основи відновлення та розвитку країн після збройних конфліктів: інноваційний вимір: колективна монографія за ред. д.е.н. Омеляненка В. А. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань. 2022. 280 с. URL: https://iidskt.org.ua/wp-content/uploads/Monografiya_Vidnovlennya_2022.pdf
2. Крупка М., Костецький В. Вплив державно-приватного партнерства на зміцнення фінансової безпеки суб'єктів господарювання. Вісник економіки. № 1, 2023. С. 35–49. URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.01.035>
3. Маслов К. С. Розвиток публічно-приватного партнерства на шляху відбудови у воєнний та післявоєнний час. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. Вип. № 34. 2023. С. 104–107. URL: <https://pag-journal.iei.od.ua/archives/2023/34-2023/20.pdf>
4. Матвіїшин Є. Г. Перспективи використання державно-приватного партнерства для відбудови України у повоєнний період. *Демократичне врядування*. Вип. № 2 (30). 2022. С. 29–41. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/jan/29791/verstkazdoi-31-45_0.pdf
5. Мех Ю. В. Державно-приватне партнерство в секторі безпеки України: основні принципи та форми. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. Вип. 74(2). 2022. С. 224–231. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/02/42.pdf>
6. Савченко В. Ф., Стойка С. О., Стойка В. О. Державно-приватне партнерство як основа фінансово-економічної стабільності держави. *Економіка та управління національним господарством*. Вип. № 56. 2021. С. 45–53. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/56_2021/10.pdf
7. Скрипнюк О. В. Перспективи реалізації публічно-приватного партнерства в умовах війни та у період післявоєнної розбудови: державно-управлінський аспект. *Публічне управління та митне адміністрування*. Вип. № 1 (36). 2023. С. 79–88. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2023/1/12.pdf>